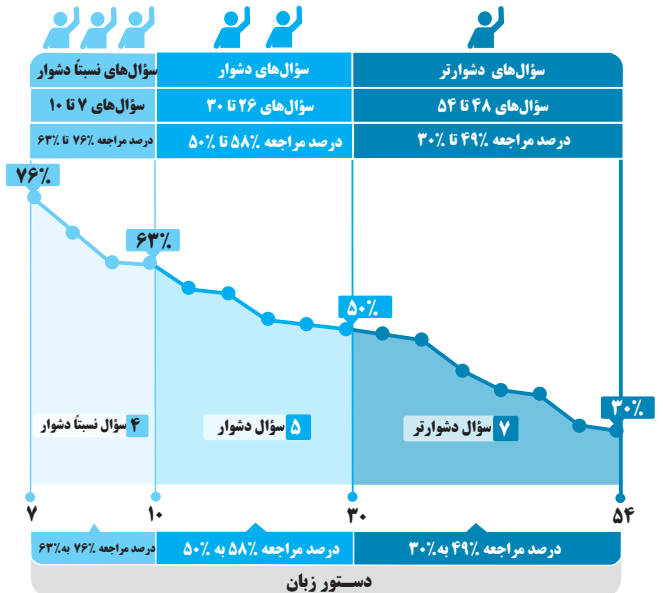
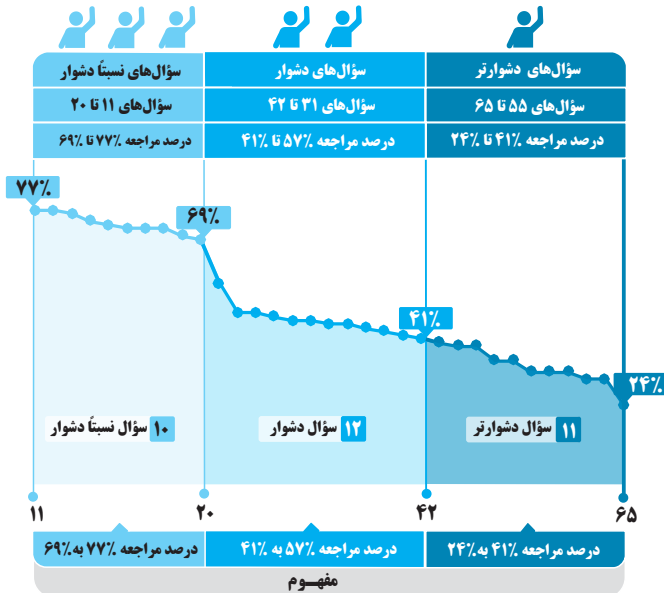
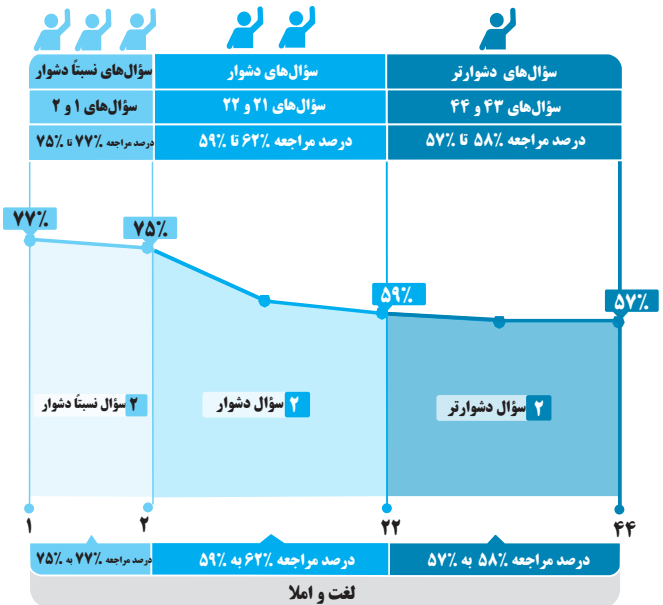
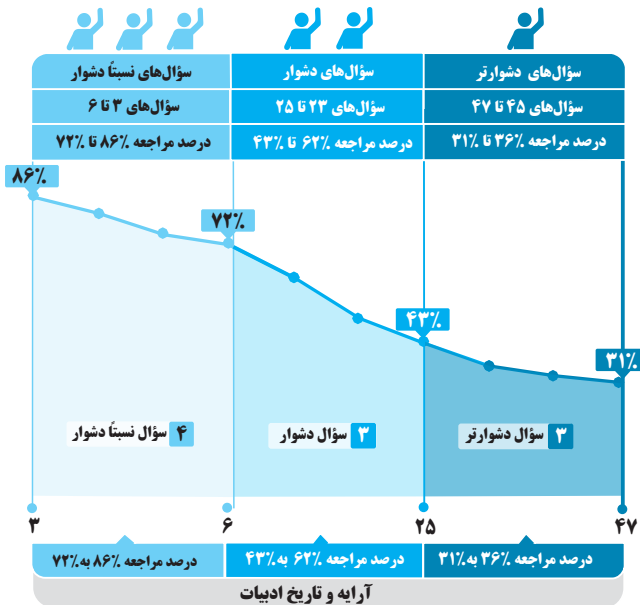

برای هر مبحث کتاب، جدول و نمودار سطح‌بندی سؤال‌ها مانند نمودار پایین تهیه شده، در این جدول تعداد و شماره سؤال‌های هر سطح، (نسبتاً دشوار، دشوار، دشوارتر)، درصدهای مراجعه ابتدایی و انتهایی هر سطح مشخص و نمودار براساس درصد مراجعه به سؤال و شماره سؤال‌ها تنظیم شده است. بدیهی است که این نمودار باید شیب منطقی داشته و هرچه رو به پایان می‌رویم درصد مراجعه، کمتر و سؤال‌ها دشوارتر شود.

معرفی نشانه‌ها

در مقابل هر سؤال سه نشانه‌ی زیر را مشاهده می‌کنید:

۱ درصد مراجعه‌کنندگان

۲ درصد دانش‌آموزانی که

به هر سؤال

پاسخ صحیح داده‌اند.

پاسخ صحیح داده‌اند.

سؤال‌های نسبتاً دشوار

مبحث: لغت و املا^۱

۱- معنی واژه کدام گزینه تماماً درست نیست؟

- ۱) غیب: پنهان، نهان از چشم، عالمی که خداوند فرشتگان و ... در آن قرار دارند.
- ۲) حمیت: غیرت، جوان‌مردی، جانب‌داری
- ۳) قوت: رزق روزانه، خوراک، غذا
- ۴) دون همت: کوتاه همت، دارای طبع پست، کوتاه اندیشه

۲- در کدام گزینه غلط املائی می‌یابید؟

- ۱) صورت بی‌صورت بی‌حدّ غیب
  - ۲) از متاع عاریت بر خود دکانی چیده‌ام
  - ۳) خموشی را چراغ عاریت در آستین دارد
  - ۴) دگر روز باز اتفاق اوفتاد
- ز آینه دل تافت بر موسی ز جیب
وام خود خواهد ز من هر دم طلب‌کاری جدا
به نور جبهه روشن دار محراب عبادت را
که روزی‌رسان غوث روزش بداد

مبحث: آرایه و تاریخ ادبیات

۳- آرایه در کدام گزینه نادرست آمده است؟

- ۱) بگير ای جوان، دست درویش پیر
  - ۲) برو شیر درنده باش، ای دغل
  - ۳) زرخدان فرو برد چندی به جیب
  - ۴) شغال نگون‌بخت را شیر خورد
- نه خود را بیفکن که دستم بگیر (تضاد)
مینداز خود را چو روباه شل (تشبیه)
که بخشنده، روزی فرستد ز غیب (کنایه)
بماند آن‌چه روباه از آن سیر خورد (جناس همسان)

۴- آثار «فرهاد و شیرین» و «بهارستان» به ترتیب از چه کسانی است؟

- ۱) نظامی گنجوی، جامی
- ۲) نظامی گنجوی، اوحدی
- ۳) وحشی بافقی، جامی
- ۴) وحشی بافقی، اوحدی

۵- کدام ابیات جناس تام دارند؟

- الف) یکی کودکی دوختند از حریر
  - ب) آدمی در عالم خاکی نمی‌آید به دست
  - ج) بر دوخته‌ام دیده چو باز از همه عالم
  - د) ساقی و مطرب و می جمله مهیاست ولی
- ۱) الف- ب   ۲) الف- ج
۳) ب- د   ۴) ج- د
- به بالای آن شیر ناخورده شیر
عالمی دیگر بپاید ساخت و از نو آدمی
تا دیده من بر رخ زیبای تو باز است
عیش بی‌یار مهیا نشود یار کجاست؟

۶- در همه ابیات به جز گزینه ... «جناس همسان (تام)» به کار رفته است.

- ۱) نه من از پرده‌ی تقوا به در افتادم و بس
  - ۲) روی جانان طلبی آینه را قابل ساز
  - ۳) قامتم از خمیدگی صورت چنگ شد ولی
  - ۴) مهی که راز من از پرده آشکارا کرد
- پدرم نیز بهشت ابد از دست بهشت
ورنه هرگز گل و نسرين ندمد ز آهن و روی
چنگ نمی‌توان زدن، زلف خمیده تو را
هنوز صورت او زیر پرده پنهان است

مبحث: دستور زبان

۷- معنای فعل «شد» در کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱) چنین گفت با کودک آموزگار
  - ۲) چو شب روز شد بامداد پگاه
  - ۳) چو بانو چنان دید، شد سوی کوه
  - ۴) به بارگاه او ملک ز خلد شد
- که کاری نکردیم و شد روزگار
بفرمود تا باز گردد سپاه
رسیدند تا پای کوه آن گروه
ندا شنید کاندرا آی مرحبا

^۱ در این کتاب، سؤالات هر درس به صورت مبحثی تنظیم شده است. بنابراین شما می‌توانید سؤالات این کتاب را به دو شیوه تمرین کنید: (۱) درس محور: در هر مرحله تمام سؤالات یک درس را پاسخ دهید.

(۲) مبحثی: در هر مرحله سؤالات یک مبحث (لغت و املا، آرایه و تاریخ ادبیات، دستور زبان، مفهوم) را پاسخ دهید.

۸- مفهوم افعال به کار رفته از مصدر «گشتن» در کدام گزینه متفاوت است؟

- ۶۹٪
- ۶۰٪
- ۹۶/۰۷/۲۱

- (۱) گرد همه بوستان بگشتیم
- (۲) تا مصوّر گشت در چشمم خیال روی دوست
- (۳) از قفا سیر نگشتم من بدبخت هنوز
- (۴) پیری و جوانی پی هم چون شب و روزند

۹- معنای «ردیف» در کدام گزینه با بقیه تفاوت دارد؟

- ۶۳٪
- ۵۴٪
- ۹۷/۱۱/۰۵

- (۱) عاشقا هستی خود در ره معشوق بباز
- (۲) عقل از طره او نعره زنان مجنون گشت
- (۳) تا که آن شمع جهان پرده برافکند از روی
- (۴) شکن زلف چو زنار بتم پیدا شد

۱۰- نقش واژه مشخص شده در کدام گزینه صحیح نیست؟

- ۶۳٪
- ۴۳٪
- ۹۶/۰۷/۲۱

- (۱) یکی روپهی دید بی دست و پای
- (۲) برو شیر درنده باش، ای دغل
- (۳) خرد را گر نبخشد روشنایی
- (۴) اگر لطفش قرین حال گردد

مبحث: مفهوم

۱۱- مفهوم کدام بیت با ابیات دیگر تفاوت دارد؟

- ۷۷٪
- ۷۴٪
- ۹۷/۰۷/۲۰

- (۱) کسی نیک بیند به هر دو سرای
- (۲) خواهی که ممتع شوی از دنیی و عقبی
- (۳) چه در کار و چه در کار آزمودن
- (۴) ده روز مهر گردون افسانه است و افسون

۱۲- کدام گزینه به مفهوم بیت زیر نزدیکتر است؟

- ۷۷٪
- ۳۳٪
- ۹۷/۰۸/۱۸

- «کمال عقل آن باشد در این راه / که گوید نیستم از هیچ آگاه»
- (۱) توانا و دانا و دارنده اوست
  - (۲) به نام خداوند جان و خرد
  - (۳) در جلالش عقل و جان فرتوت شد
  - (۴) گوش آن کس نوشد اسرار جلال

۱۳- بیت زیر با کدام بیت، قرابت مفهومی دارد؟

- ۷۴٪
- ۴۷٪
- ۹۷/۰۷/۰۷

- «بگیر ای جوان، دست درویش پیر / نه خود را بیفکن که دستم بگیر»
- (۱) هر که او را یار باشد یار باش
  - (۲) تا توانی با جماعت یار باش
  - (۳) تو خاطر نگه دار درویش باش
  - (۴) تو بر تخت سلطانی خویش باش

۱۴- همه ابیات زیر با هم تناسب معنایی دارند به جز بیت ...

- ۷۴٪
- ۵۵٪
- ۹۷/۰۹/۱۶

- (۱) به چنگ آر و با دیگران نوش کن
  - (۲) نهال دستگیری، دستگیری بار می آرد
  - (۳) چو مردان ببر رنج و راحت رسان
  - (۴) چنان سعی کن کز تو ماند چو شیر
- نه بر فضله دیگران گوش کن
نماند بر زمین هر کس که کوری را عصا گیرد
مختّث (نامرد) خورد دسترنج کسان
چه باشی چو روبه به وامانده سیر

۱۵- مفهوم کدام بیت با بقیه متفاوت است؟

(۱) بخور تا توانی به بازوی خویش (۲) بهشت گرچه پر آسایش است و ناز و نعیم (۳) برآن خورد سعدی که بیخی نشاند (۴) سعادت به بخشایش داور است	که سعیت بود در ترازوی خویش جز آن متاع نیایی که خود فرستادی کسی برد خرمن که تخمی فشاند نه در چنگ و بازوی زورآور است

۱۶- کدام گزینه با بیت «اگر لطفش قرین حال گردد / همه ادبارها، اقبال گردد» تناسب مفهومی دارد؟

(۱) جغد و هماست در نظرم مرغ یک قفس (۲) بر روی دوستان تو و دشمنان توست (۳) آن را که براند ز درش یابد ادبار (۴) به ظلمتی که ز دوران رسد گرفته مباش	ز اقبال بی‌نیازم و ز ادبار فارغم اقبال را علامت و ادبار را اثر وان را که بخواهد به برش دارد اقبال که خنده شب ادبار، صبح اقبال است

۱۷- بیت زیر با کدام بیت قرابت مفهومی دارد؟

«چنان سعی کن کز تو ماند چو شیر / چه باشی چو روبه به وامانده سیر» (۱) کنون کوش کآب از کمر درگذشت (۲) چو تمکین و جاهت بود بر دوام (۳) تا رنج تحمل نکنی، گنج نبینی (۴) رهین منت و مهمان‌خوان این و آن تا کی	نه وقتی که سیلاب از سرگذشت مکن زور بر ضعف درویش عام تا شب نرود صبح پدیدار نباشد غلام همت خود باش و فکر زندگانی کن

۱۸- مفهوم کدام گزینه با عبارت «مردان، بار را به نیروی همت و بازوی حمیت کشند، نه به قوت تن.» قرابت دقیق‌تری دارد؟

(۱) به همت برآر از ستیهنده (نافرمان) شور (۲) چو طفل اندرون دارد از حرص پاک (۳) پیش زور و زر غالب همه تسلیم شدند (۴) از بس که سعی همت مردان فروتنی است	که بازوی همت به از دست زور چه مشت‌ی زرش پیش همت چه خاک آن که تسلیم نشد همت مردانه ماست پشت سپه قوی به سوار پیاده است

۱۹- کدام بیت در توصیه به «بلندهمت‌ی» نیست؟

(۱) همت مرد چون بلند بود (۲) از همت بلند بدین مرتبت رسید (۳) می‌ندانی که پست گردد زود (۴) دل و همت بلند و روشن کن	در همه کار ارجمند بود هرگز به مرتبت نرسد مردم دنی هر که را همت بلند بود روی روشن چه سود و قد چو میل؟

۲۰- بیت زیر، با همه ابیات قرابت مفهومی دارد به جز ...

«چه در کار و چه در کار آزمودن / نباید جز به خود محتاج بودن»

(۱) گنج زری بود در آن خاکدان (۲) غیر، که غافل ز دل زار توست (۳) خواهش مرهم ز دل خویش کن (۴) چشم فروبسته اگر واکنی	چون پری از دیده مردم نهان بی‌خبر از مصلحت کار توست هر چه طلب می‌کنی از خویش کن در تو بود هر چه تمنا کنی

سؤال‌های دشوار

مبحث: لغت و املا

- ۶۲٪
- ۴۶٪
- ۹۷/۰۷۲۰

۲۱- در متن زیر، چند غلط املائی وجود دارد؟
 «اگر به خلاف آن کاری افتد، کرم و همیت و شهامت او سرزنش نگردد و با سعادت شهادت او را ثواب مجاهدت فراهم آید. پس خویشتن بر گردن ماهی‌خوار افکند و حلق او محکم بیفشرد.»
 (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

- ۵۹٪
- ۴۲٪
- ۹۷/۱۱۰۵

۲۲- مفهوم مصدر «شدن» در کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟
 (۱) با هر غمی که آید راضی شو، ای دل، آن را
 (۲) گرت نزهت همی‌باید به صحرای قناعت شو
 (۳) ای سر به زودی خاک شو، پیش در آن نازنین
 (۴) ای اجل رنجه شو اکنون که ز بیماری هجران
 ما را نیافریدند از بهر بی‌غمی را
 که آن جا باغ در باغ است و خوان در خوان و با در با
 بو کز طفیل نازنین بوسیم پا را هر زمان
 بهر جان دادند آمد همه اسباب مرتب

مبحث: آرایه و تاریخ ادبیات

- ۶۲٪
- ۳۴٪
- ۹۷/۰۷۲۰

۲۳- کدام گزینه به درستی آرایه‌های دو بیت زیر را مشخص می‌کند؟
 «ای بلبل خوش‌سخن چه شیرین‌نفسی / سرمست هوا و پای‌بند هوسی
 ترسم که به یاران عزیزت نرسی / کز دست و زبان خویشتن در قفسی»
 (۱) حس آمیزی - مراعات‌نظیر - تشبیه
 (۲) تضاد - تشخیص - مجاز
 (۳) حس آمیزی - استعاره - کنایه
 (۴) حس آمیزی - تشبیه - تشخیص

- ۵۰٪
- ۲۵٪
- ۹۷/۰۷۲۰

۲۴- آرایه‌های بیت «جوهر مجنون نداری گرد این وادی مگرد/ نیست آهوئی در این صحرا که شیر اندام نیست» در کدام گزینه تماماً درست است؟
 (۱) استعاره، کنایه، تشبیه
 (۲) جناس، تضاد، کنایه
 (۳) استعاره، کنایه، جناس
 (۴) مجاز، جناس، تشبیه

- ۴۳٪
- ۱۷٪
- ۹۷/۰۷۲۰

۲۵- در همهٔ ابیات، تعداد تشبیه‌ها، یکسان است؛ به‌جز ...
 (۱) گرد شمع رخت ای شوخ من سوخته جان
 (۲) مرغ دل در قفس سینهٔ من می‌نالد
 (۳) سری که داغ جنون بر گرفت از خاکش
 (۴) کرد شوق چمن وصل تو ای مایهٔ ناز
 پر چو پروانه کنم باز به پرواز امشب
 بلبل ساز تو را دیده هم‌آواز امشب
 چو آفتاب به افسر فرو نمی‌آید
 بلبل طبع مرا قافیه پرداز امشب

مبحث: دستور زبان

- ۵۸٪
- ۴۸٪
- ۹۶/۰۷۲۱

۲۶- رابطهٔ معنایی جفت واژه‌های کدام گزینه، از نوع «تضمن» است؟
 (۱) (سیر و کاشتن)، (سهند و سبلان)
 (۲) (کشور و ایران)، (فرزند و دختر)
 (۳) (آرز و کارون)، (سیر و پیاز)
 (۴) (سیر و گرسنه)، (گرم و وزن)

- ۵۷٪
- ۲۲٪
- ۹۶/۰۷۲۱

۲۷- در میان واژگان زیر، چند واژه «مركب» است؟
 «کمریسته، دون‌همت، چاشنی‌بخش، تیره‌رایی، روشنایی، نگون‌بخت، شوریده‌نگ، دلدار»
 (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

- ۵۲٪
- ۴۱٪
- ۹۷/۰۸۰۴

۲۸- کاربرد فعل «شد» در بیت گزینهٔ ... با گزینه‌های دیگر تفاوت دارد.
 (۱) صافی چو بشد به دور سعدی
 (۲) دل رفت و دیده خون شد و جان ضعیف ماند
 (۳) در تفکر عقل مسکین پایمال عشق شد
 (۴) افتادهٔ تو شد دلم ای دوست دست گیر
 زین پس من و دُردی (شراب ناخالص) خرابات
 وان هم برای آن‌که کنم جان فدای دوست
 با پریشانی دل شوریده چشم خواب داشت
 در پای مفکنش که چنین دل کم اوفتد

- ۵۱٪
- ۲۸٪
- ۹۶/۰۷۲۱

۲۹- در جمله‌های زیر، دریافت معنای «ماه»، به همنشینی ... با ... مربوط می‌شود.
 الف- ماه، طولانی بود. ب- ماه، روشن بود.
 (۱) فعل با نهاد (۲) فعل با مسند (۳) مسند با نهاد (۴) نهاد با قید

۳۰- در کدام گزینه «مفعول» نمی‌یابید؟

- ۱) کسی نیک بیند به هر دو سرای
- ۲) چو صبرش نماند از ضعیفی و هوش
- ۳) در نابسسته احسان گشاده‌ست
- ۴) کمال عقل آن باشد در این راه

که نیکی رساند به خلق خدای
ز دیوار محرابش آمد به گوش
به هر کس آن چه می‌بایست، داده‌ست
که گوید نیستم از هیچ آگاه

مبحث: مفهوم

۳۱- مفهوم بیت زیر را در کدام بیت نمی‌توان یافت؟

«به ترتیبی نهاده وضع عالم / که نی یک موی باشد پیش و نی کم»

- ۱) جهان چون چشم و خال و خط و ابروست
- ۲) اگر یک ذره را برگیری از جای
- ۳) دور از تو در جهان فراخم مجال نیست
- ۴) چنان ساخت هر چیز به انداز خویش

که هر چیزی به جای خویش نیکوست
همه عالم خلل یابد سراپا
عالم به چشم تنگ‌دلان چشم سوزن است
کز آن ساختن کم نیامد نه بیش

۳۲- بیت «اگر لطفش قرین حال گردد / همه ادب‌ها اقبال گردد» با کدام گزینه قرابت مفهومی دارد؟

- ۱) بفکن حجاب جسم تا بشکنی طلسم
- ۲) هر که گرفتی ز هوا دست او
- ۳) بیدلان در پرده ادبار متواری شدند
- ۴) ای خداوندی که از اقبال سوی درگهت

مردود خلق باش مقبول ذوالمنن (= صاحب منت‌ها)
پایه اقبال شدی پست او
دلبران در حلقه اقبال پیدایی شدند
قافله در قافله است و کاروان در کاروان

۳۳- مفهوم کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱) قسمت خود می‌خورند منعم و درویش
- ۲) بی‌طلب تو این طلب‌مان داده‌ای
- ۳) در گنجینه احسان گشادی
- ۴) از در بخشندگی و بنده‌نوازی

روزی خود می‌برند پشه و عنقا
گنج احسان بر همه بگشاده‌ای
در آن ویرانه گنج جان نهادی
مرغ هوا را نصیب و ماهی دریا

۳۴- مفهوم بیت «کسی نیک بیند به هر دو سرای / که نیکی رساند به خلق خدای» با کدام گزینه قرابت ندارد؟

- ۱) پاس لشکر داشتن از خسروان زینده است
- ۲) طاعتی بالاتر از دل‌جویی درویش نیست
- ۳) بنوازی ار‌گدایی به تفقد و عطایی
- ۴) گر بنوازی به لطف و بگدازی به قهر

این نصیحت، مور درکار سلیمان کرد و رفت
دست خود بوسید هر کس دست سائل را گرفت
نکنی از این زبانی، نرسد از آن شکست
حکم تو بر من روان زجر تو بر من رواست

۳۵- کدام گزینه با بیت «بلند آن سر، که او خواهد بلندش / نژند آن دل، که او خواهد نژندش» قرابت مفهومی دارد؟

- ۱) عزیز آن جان که از عشقش شود خوار
- ۲) هر کس که خوار توست ندارد کسش عزیز
- ۳) هستم من آن بلند که گشتم ز چرخ پست
- ۴) آن سر بلند نیست، که بر در نساپدش

بلند آن سر که در راهش شود پست
وان کاو عزیز توست نگوید کسش که خوار
هستم من آن عزیز که ماندم ز دهر خوار
آن جان، عزیز نیست که نبود فدای او

۳۶- کدام گزینه با ابیات زیر قرابت معنایی دارد؟

- «رزق هر چند بی‌گمان برسد / شرط عقل است جستن از درها»
«گرچه کس بی‌اجل نخواهد مُرد / تو مرو در دهان اژدرها»
- ۱) مردان بار را به نیروی همت و بازوی حمیت کشند، نه به قوت تن.
  - ۲) رزق اگر چه مقسوم است به اسباب حصول آن تعلق شرط است.
  - ۳) مردن به علت، به از زندگانی به مذلت.
  - ۴) هندوی نفت‌اندازی همی‌آموخت. حکیمی گفت تو را که خانه نبین است، بازی نه این است.

۳۷- مفهوم کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

- (۱) رزق، لب تشنه ارباب توکل باشد
- (۲) هین توکل کن، ملرزان پا و دست
- (۳) اگر بود به توکل ارادت تو درست
- (۴) توکل کرده‌ای تن پروری را نام ای زاهد

- بگذر از دلو و رسن، یوسف از این چاه ببر
- رزق تو بر تو ز تو عاشق تر است
- کلید رزق به غیر از شکسته پایی نیست
- کلید رزق خود تا کی کنی بی‌دست و پایی را

۴۵٪

۲۲٪

۹۷/۱۷/۰۵

۳۸- کدام گزینه با بیت زیر تناسب مفهومی ندارد؟

«به ترتیبی نهاده وضع عالم / که نی یک موی باشد بیش و نی کم»

- (۱) نیست در کل جهان جزوی که در آن کار نیست
- (۲) اگر یک ذره را برگیری از جای
- (۳) پایه نظم بلند است و جهان گیر، بگو
- (۴) صنع خداوند جهان نظم کامل است

- نقطه‌ای کم می‌شود می‌ریزد از هم ارتباط
- خلل یابد همه عالم سراپای
- تا کند پادشه بحر، دهان پرگهرم
- نیز به جز جبر ز نظم انتظار نیست

۴۴٪

۲۵٪

۹۷/۰۸/۰۴

۳۹- کدام گزینه با بیت «چه در کار و چه در کار آزمودن / نباید جز به خود، محتاج بودن» قرابت معنایی دارد؟

- (۱) سال‌ها چون سنگ بودی دل خراش
- (۲) چون شیر به خود سپه‌شکن باش
- (۳) در آزمودن تو گرچه روزگارم رفت
- (۴) چون دید هیچ نیست فکندش به خاک و رفت

- آزمون را یک زمانی خاک باش
- فرزند خصال خویشتن باش
- چو روزگار بهر آزمودنی بتری
- زین سانش آموزد! چه نیک آزمودنی

۴۳٪

۴۰٪

۹۶/۰۷/۲۱

۴۰- ابیات کدام گزینه با مفهوم بیت زیر قرابت معنایی دارند؟

«خرد را گر نبخشد روشنایی / بماند تا ابد در تیره‌رایی»

- (الف) وگر زان زلف بندی برگشایی
- (ب) خرد را تو روشن بصر کرده‌ای
- (ج) خرد بخشید تا او را شناسیم
- (د) مهره‌کش رشته باریک عقل

- چراغ عقل یابد روشنایی
- چراغ هدایت تو بر کرده‌ای
- بصارت داد تا هم زو هراسیم
- روشنی دیده تاریک عقل

(۱) ج- الف (۲) د- ج (۳) د- ب (۴) الف- ب

۴۲٪

۲۵٪

۹۷/۰۷/۲۰

۴۱- مفهوم بیت زیر با همه ابیات به جز ... قرابت دارد.

«رزق هر چند بی‌گمان برسد / شرط عقل است جستن از درها»

- (۱) رزق بی‌کوشش نمی‌آید به کف، حرف است این
- (۲) این که روزی بی‌تردد می‌رسد، افسانه است
- (۳) شد به لب وا کردنی گنجینه گوه‌ر صدف
- (۴) من از رسیدن روزی به خویش دانستم

- نیم نانی می‌رسد تا نیم جانی در تن است
- پنجه کوشش کلید رزق را دندانه است
- در تلاش رزق، آدم بی‌دهن باشد چرا
- که رزق مردم بی‌دست و پا خدا دادست

۴۲٪

۲۰٪

۹۷/۰۷/۲۰

۴۲- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- (۱) نیفتد با کسی ما را سر و کار
- (۲) نبود به ناز بالش مردم مرا نیاز
- (۳) محتاج به می نیست رخ لاله عذاران
- (۴) در بزم ما به باده و جام احتیاج نیست

- که خود هم توشه داریم و هم انبار
- کز دست خود بود چو سبو تکیه‌گاه من
- این جام ز خود باده گلرنگ برآرد
- ما را بس است مستی ذکر مدام دوست

۴۱٪

۲۱٪

۹۷/۰۷/۲۰

سؤال‌های دشوارتر

مبحث: لغت و املا

۴۳- معنی «تنگ» در کدام بیت با سایر ابیات تفاوت دارد؟

- (۱) فخری که از وسلیت دون‌همتی رسد
- (۲) جان بر کف دست آمده تا روی تو بیند
- (۳) امثال تو از صحبت ما تنگ ندارند
- (۴) گر تو را کامی برآید دیر زود از وصل یار

گر نام و تنگ داری، از آن فخر، عار دار
خود شرم نمی‌آیدش از تنگ بضاعت
جای مگس است این همه حلوا که تو داری
بعد از آن نامت به رسوایی برآید تنگ نیست

۴۴- در کدام گزینه غلط املائی یافت می‌شود؟

- (۱) به گداز ماه منگر به گسستگی زهره
- (۲) آن‌که جامه قدرتش را در ازل نساچ صنع
- (۳) به دولتت شود آزاد گردنم از غرض
- (۴) آزارجو عزیز بود، لطف جوی خوار

تو حلاوت غمش بین که یکش هزار بادا
از مشیت رشت بود و از حمیت بافت تار
به همتت شود آسوده خاطر م ز عقاب
این است طبع دهر، دلت مضطرب چراست؟

مبحث: آرایه و تاریخ ادبیات

۴۵- در کدام بیت آرایه‌های «استعاره، کنایه، جناس تام (جناس همسان)» به کار رفته است؟

- (۱) خون صاحب‌نظران ریختی ای کعبه حسن
- (۲) جور دشمن چه کند گر نکشد طالب دوست
- (۳) شهری اندر هوست سوخته در آتش عشق
- (۴) حرف‌های خط موزون تو پیرامن روی

قتل اینان که روا داشت که صید حرمند
گنج و مار و گل و خار و غم و شادی به همنند
خلقی اندر طلبت غرقه دریای غمند
گوی از مشک سیاه بر گل سوری رقمند

۴۶- آرایه مقابل کدام بیت نادرست است؟

- (۱) مرو به خانه ارباب بی‌مروت دهر
- (۲) جهان دل نهاده بدین داستان
- (۳) با تهی‌چشمان چه سازد نعمت روی زمین
- (۴) عشق و مستوری نباشد پای گو در دامن آور

که گنج عافیتت در سرای خویشتن است (حسن تعلیل)
همان بخردان نیز و هم راستان (مجاز)
سیری از خرمن نباشد دیده غربال را (تشخیص)
کز گریبان ملامت سر بر آوردن نیارد (کنایه)

۴۷- در بیت «غزل گفتی و دُر سفتی بیا و خوش بخوان حافظ / که بر نظم تو افشاند فلک عقد ثریا را» آرایه‌های کدام گزینه به کار رفته است؟

- (۱) کنایه، تشبیه، تشخیص
- (۲) تشخیص، ایهام، تناقض
- (۳) استعاره، تلمیح، تضاد
- (۴) واج‌آرایی، تضاد، تشبیه

مبحث: دستور زبان

۴۸- در ابیات کدام گزینه، فعل «شد» در معنای غیر اسنادی به کار رفته است؟

- (الف) چو شد زهر عادت مضرت نیخشد
  - (ب) دانم که سرم روزی در پای تو خواهد شد
  - (ج) دی شد و بهمن گذشت فصل بهاران رسید
  - (د) شد آن زمان که به شمشیر کار باید کرد
  - (ه) شد آسمان ز کرده پشیمان در این عمل
- (۱) الف، د، ه (۲) ب، ج، د

به مرگ آشنا کن به تدریج جان را
هم در تو گریزدم دست من و فتراکت
جلوه گلشن به باغ همچو نگاران رسید
کنون به نامه همی کرد باید و به زبان
لیک آن زمان که تیر خطا از کمان گذشت
(۳) ب، ه الف (۴) ج، د، ه

۴۹- در کدام بیت رابطه معنایی «تضمن» به کار نرفته است؟

- (۱) همه سنگ‌ها پاس دار ای پسر
- (۲) می بیاور که ننازد به گل باغ جهان
- (۳) خاک وجود ما را از آب دیده گل کن
- (۴) ابر می‌بارد و من می‌شوم از یار جدا

که لعل از میانش نباشد به در
هر که غارتگری باد خزانی دانست
ویرانسرای دل را گاه عمارت آمد
چون کنم دل به چنین روز ز دلدار جدا

- ۵۰- در کدام گزینه دریافت معنای «ماه» از طریق همنشینی «تهاد» با «مسند» انجام می‌شود؟**
- (۱) از روی ماه آن صنم، شب گشت بیدار.
(۲) آن ماهی که طولانی گشت، پایان عمر بود.
(۳) یک ماه گذشت، هیچ خبری باز نیامد.
(۴) از ماه و ستاره همگی تلخی برآمد.
- ۴۲٪
۲۷٪
۹۷/۰۷۲۰

- ۵۱- در کدام گزینه وابسته پیشین از نوع «صفت مبهم» به کار رفته است؟**
- (۱) آن یکی دست تو گیرد وان دگر پرسش کند
(۲) چه غروری است در این سلطنت ای یوسف مصری
(۳) زنخدان فرو برد چندی به جیب
(۴) کسی نیک ببیند به هر دو سرای
- وان دگر از لعل و شکر پیش باز آرد زکات
که دگر پرسش حال پدر پیر نکردی
که بخشنده روزی فرستد ز غیب
که نیکو رساند به خلق خدای
- ۳۸٪
۱۴٪
۹۷/۰۷۲۰

- ۵۲- در میان گروه واژه‌های زیر، به ترتیب چند رابطه از نوع مترادف و چند رابطه از نوع تضمن وجود دارد؟**
- (ادبار و اقبال)، (محمل و مهد)، (رایت و بیرق)، (دست و بدن)، (بیعت و میثاق)، (تند و ترش)، (ورزش و فوتبال)، (هنر و نقاشی)، (پروانه و ملخ)
- (۱) سه- سه (۲) سه- چهار (۳) چهار- چهار (۴) چهار- سه
- ۳۷٪
۲۱٪
۹۷/۰۷۲۰

- ۵۳- در همه گزینه‌ها به جز گزینه ... صفت مبهم در هر دو جایگاه وابسته پیشین و پسین به کار رفته است.**
- (۱) هیچ کس را سرپایی نزد ایام که ما
(۲) ای ذکر تو را در دل هر دم اثری دیگر
(۳) حالیا در ره رندی قدمی چند ز نیم
(۴) هر روز دلم به زیر باری دگر است
- پشت دستی نگزیدیم به دندانی چند
وی از تو به ملک جان دارم خبری دیگر
این ره از نیک نباشد، ره دیگر گیریم
در دیده من ز هجر خاری دگر است
- ۳۱٪
۱۵٪
۹۷/۰۸۰۴

- ۵۴- در چند بیت از اشعار زیر صفت مبهم در جایگاه وابسته پیشین قرار گرفته است؟**
- (الف) همه را دیده در اوصاف تو حیران مانده
(ب) مرا کاری دگر در پیش راه است
(ج) در زلف مده راه دگر باد صبا را
(د) دگر مرغان، پر اندر پر، نواساز
(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار
- تا دگر عیب نگویند من حیران را
که عالم بر دو چشم من سیاه است
زین بیش ملرزان دل آسوده ما را
غم دل بسته او را راه پرواز
- ۳۰٪
۱۱٪
۹۷/۰۸۰۴

مبحث: مفهوم

- ۵۵- مفهوم مقابل بیت «کمال عقل آن باشد در این راه / که گوید نیستم از هیچ آگاه» در کدام گزینه آمده است؟**
- (۱) دیده عقل بین گزیند حق
(۲) عقل ما رهنمای هستی اوست
(۳) عز و صفش که روی بنماید
(۴) آتش و آب و باد و خاک سکون
- دیده رنگ بین نبیند حق
هست‌ها زیر پای هستی اوست
عقل را جان و عقل بر باید
همه در امر قدرتت بی چون
- ۴۱٪
۱۴٪
۹۶/۰۷۲۱

- ۵۶- ابیات کدام گزینه، با هم تناسب مفهومی دارند؟**
- (۱) بلند آن سر، که او خواهد بلندش
که نهد بر فرق نرگس تاج زر
(۲) در نایسته احسان گشاده‌ست
چو بخشایش آورد نیکی دهش
(۳) به ترتیبی نهاده وضع عالم
هست در هر ذره در گاهی دگر
(۴) خرد را گر نبخشد روشنایی
عقل را چون دید بینایی گرفت
- نژند آن دل، که او خواهد نژندش
که کند در تاجش از شبنم گهر
به هر کس آنچه می‌بایست، داده‌ست
به نیکی ببايد سپردن رهش
که نی موی باشد بیش و نی کم
پس ز هر ذره بدو راهی دگر
بماند تا ابد در تیره‌رای
علم دادش تا شناسایی گرفت
- ۴۰٪
۱۶٪
۹۷/۰۷۲۰

- ۵۷- بیت زیر، با کدام بیت تقابل مفهومی دارد؟**
- «کمال عقل آن باشد در این راه»
- (۱) عقل اگر از تو وجودی پی برد
(۲) ذره ذره در دو گیتی فهم توست
(۳) عقل و جان و دین و دل درباختیم
(۴) عقل در سودای او حیران بماند
- لیک هرگز، ره به کُنْهت (باطن) کی برد
هر چه را گویی خدا آن فهم توست
تا کمال ذره‌ای بشناختیم
جان ز عجز انگشت در دندان بماند
- ۴۰٪
۱۰٪
۹۷/۰۷۲۰

۵۸- مفهوم بیت کدام گزینه با بیت «گریه شام و سحر شکر که ضایع نگشت/ قطره باران ما گوهر یکدانه شد» قرابت دارد؟

- ۳۶%
- ۳۱%
- ۹۶/۰۷/۲۱

- (۱) ز گریه مردم چشم نشسته در خون است
- (۲) دولت صحبت آن شمع سعادت پرتو
- (۳) دعای صبح و آه شب کلید گنج مقصود است
- (۴) مدار نقطه بینش ز خال توست مرا

۵۹- مفهوم کدام گزینه، از بیت «وگر توفیق او یک سو نهد پای / نه از تدبیر کار آید نه از رای» دور است؟

- ۳۶%
- ۱۱%
- ۹۷/۰۸/۰۴

- (۱) اگر صد موی بشکافم ز تدبیر
  - (۲) با همه تدبیر خویش ما سپر انداختیم
  - (۳) چنان براند تدبیرها که پنداری
  - (۴) گفتم از قیدش به دانایی برون آیم ولیک
- برون نتوان شدن مویی ز تقدیر
روی به دیوار صبر، چشم به تقدیر او
همی برابر تدبیر او رود تقدیر
آن چنان تدبیر کردم، وین چنین تقدیر بود

۶۰- بیت کدام گزینه با بیت زیر قرابت معنایی دارد؟

- ۳۳%
- ۲۵%
- ۹۸/۰۱/۰۷

- «منزل حافظ کنون بارگه پادشاست/ دل بر دلدار رفت، جان بر جانانه شد»**
- (۱) ما گدایان قدر این نعمت نمی دانسته ایم
  - (۲) آن که بر بندد کمر در خدمت پیر مغان
  - (۳) شاها به عداوت تو کس یار نشد
  - (۴) گرچه عامی را چو من سلطان نیارد در نظر
- پادشاهی بوده صحبت داشتن تنها به یار
می نیارد در نظر سلطان هفت اقلیم را
کاو در نظر جهانیان خوار نشد
همچنان امید می دارم به لطف عام او

۶۱- بیت زیر، با کدام بیت قرابت مفهومی دارد؟

- ۳۳%
- ۱۹%
- ۹۷/۰۷/۲۰

- «رزق هر چند بی گمان برسد / شرط عقل است جستن از درها»**
- (۱) مرغ دست آموز روزی بی نیاز است از طلب
  - (۲) آفتاب از لعل غافل نیست در زندان سنگ
  - (۳) شد به لب واکردنی گنجینه گوهر صدف
  - (۴) تلاش روزی نهناده، مشتاق
- در تلاش این شکار دام دست و پا مزن
از تلاش رزق با بی دست و پای فارغم
در تلاش رزق، آدم بی دهن باشد چرا
مکن ورنه برو بیهوده می کوش

۶۲- کاربرد معنایی «ردیف» در کدام بیت متفاوت است؟

- ۳۳%
- ۱۷%
- ۹۶/۰۸/۰۵

- (۱) عشق از خاکستر ما ریخت رنگ آسمان
  - (۲) خط کافر لعل سیراب تو را کم کم گرفت
  - (۳) شوخ چشمی می برد از پیش کار خویش را
  - (۴) از وصال ماه مصر آخر زلیخا جان گرفت
- این شرار شوخ، اول در دل آدم گرفت
دیو از دست سلیمان عاقبت خاتم گرفت
دامن گل را ز دست بلبلان شبنم گرفت
دست خود بوسید هر کس دامن پاکان گرفت

۶۳- کدام گزینه مفهوم نزدیک تری به دو بیت زیر دارد؟

- ۳۱%
- ۲۳%
- ۹۶/۰۸/۱۹

- «سحر دیدم درخت ارغوانی / کشیده سر به بام خسته جانی / به گوش ارغوان آهسته گفتم / بهارت خوش که فکر دیگرانی»**
- (۱) به زان نبود که برگ عزلت سازیم
  - (۲) بنوازی ار گدایی به تفقد و عطایی
  - (۳) از بدان نیکی، بدی از نیکوان شایسته نیست
  - (۴) دل وصف او به نیکی کردی همیشه، آری
- چشم از بد و نیک خلق پیش اندازیم
نکنی از این زبانی، نرسد از آن شکست
راستی عیب نمایان می شود در تیر مار
چون عشق سخت گردد دل کژ کند روایت

۶۴- بیت زیر با همه ابیات قرابت مفهومی دارد به جز ...

- ۳۱%
- ۱۷%
- ۹۷/۰۸/۰۴

- «بگیر ای جوان، دست درویش پیر / نه خود را بیفکن که دستم بگیر»**
- (۱) به ایثار مردان سبق برده اند
  - (۲) به پوشیدن ستر درویش کوش
  - (۳) خداوند خرمن زیان می کند
  - (۴) چو بینی دعاگوی دولت هزار
- نه شب زنده داران دل مرده اند
که ستر خدایت بود پرده پوش
که بر خوشه چین سرگران می کند
خداوند را شکر نعمت گزار

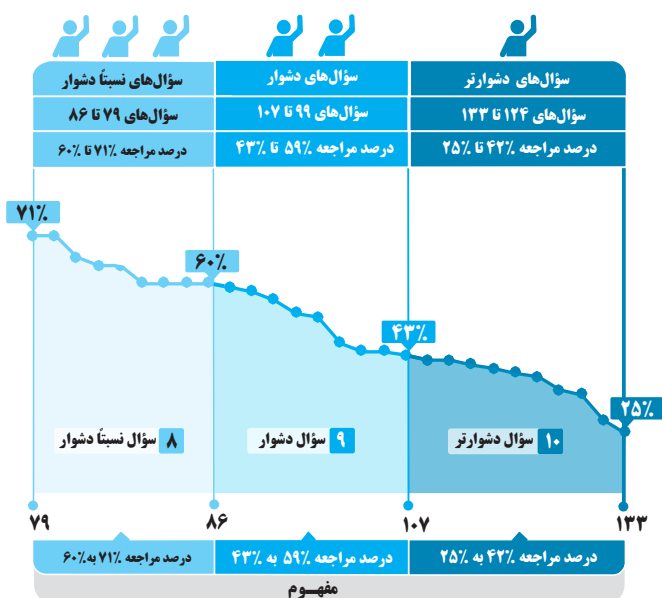
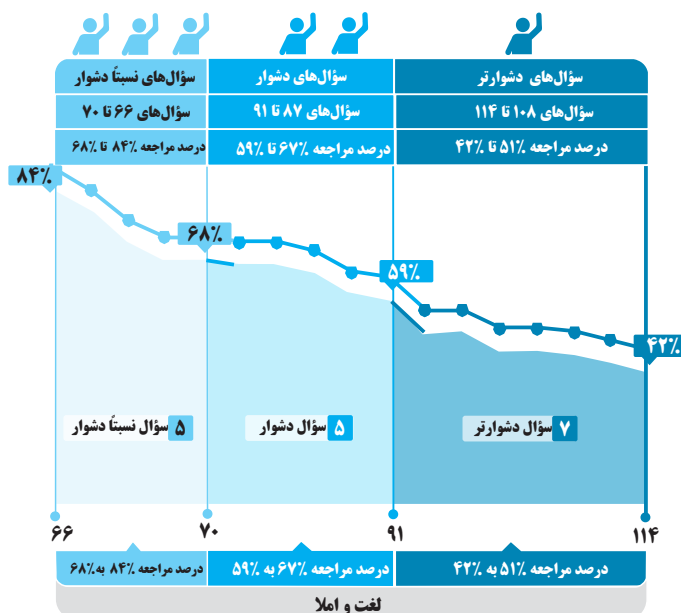
۶۵- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- ۲۴%
- ۳%
- ۹۶/۰۷/۲۱

- (۱) منزل حافظ کنون بارگه پادشاست
  - (۲) من آن مرغم که هر شام و سحرگاه
  - (۳) بلبل گلشن قدسم شده از جور فلک
  - (۴) به جان او که به شکرانه جان برافشانم
- دل بر دلدار رفت، جان بر جانانه شد
ز بام عرش می آید صفیرم
بی گنه بسته زندان و گرفتار قفس
اگر به سوی من آری پیامی از بر دوست

قاضی بست

برای هر مبحث کتاب، جدول و نمودار سطح بندی سؤال‌ها مانند نمودار پایین تهیه شده، در این جدول تعداد و شماره سؤال‌های هر سطح، (نسبتاً دشوار، دشوار، دشوارتر)، درصدهای مراجعه ابتدایی و انتهایی هر سطح مشخص و نمودار براساس درصد مراجعه به سؤال و شماره سؤال‌ها تنظیم شده است. بدیهی است که این نمودار باید شیب منطقی داشته و هر چه رو به پایان می‌رویم درصد مراجعه، کمتر و سؤال‌ها دشوارتر شود.

معرّفی نشانه‌ها

در مقابل هر سؤال سه نشانه‌ی زیر را مشاهده می‌کنید:

۱ درصد مراجعه کنندگان

۲ درصد دانش آموزانی که

به هر سؤال

پاسخ صحیح داده‌اند.

پاسخ صحیح داده‌اند.

سؤال‌های نسبتاً دشوار

مبحث: لغت و املا

 ۸۴٪ ۵۰٪ ۹۶/۰۸/۰۵	<p>۶۶- واژه‌های «ننگ، اقبال، حمیت، گران» به ترتیب چه معنایی دارند؟</p> <p>(۱) آبرو، خوشبختی، مردانگی، سبک (۲) بدنامی، روی آوردن، جوان‌مردی، سبک (۳) حرمت، خوش‌بختی، غیرت، سنگین (۴) بی‌آبرویی، نیک‌بختی، شرک، سنگین</p>
 ۷۹٪ ۴۱٪ ۹۷/۰۸/۰۴	<p>۶۷- در کدام گزینه معنی تمام واژه‌ها درست است؟</p> <p>(۱) (جیب: جبین)، (توقیع: امضا کردن فرمان)، (فروماندن: متحیر شدن) (۲) (خیرخیر: سریع)، (شوریده رنگ: آشفته‌حال)، (صنع: آفریده) (۳) (همت: سعی)، (توفیق: سازگار گردانیدن)، (قرین: یاری) (۴) (دغل: مکر)، (سور: جشن)، (زایل شدن: افزایش یافتن)</p>
 ۷۲٪ ۶۳٪ ۹۷/۰۸/۰۵	<p>۶۸- معنای واژه‌های «خواجه، ضیعت، صلت، وبال» به ترتیب در کدام گزینه تماماً درست آمده است؟</p> <p>(۱) سرور، زمین کشت، جایزه، بیماری (۲) بزرگ، مال و متاع، پول، گناه (۳) رئیس، خواسته، مباحثات، دشوار (۴) سرور، زمین زراعتی، بخشش، عذاب</p>
 ۶۸٪ ۵۷٪ ۹۸/۰۱/۰۷	<p>۶۹- معنی واژه «مثال» در کدام گزینه متفاوت آمده است؟</p> <p>(۱) بخندید پرویز و دادش مثال (۲) زهی بر کار و ساکن تو به ظاهر (۳) در آکنده ز شادی‌ها درون چاکران خود (۴) مثال چرخ و خاک بارگاهش</p> <p>که گردد مضاعف بر او آن نوال (= بخشش) مثال مرهمی در کار کردن مثال دانه‌های ذر که باشد در انار ای دل حدیث تشنه و آب زلال است</p>
 ۶۸٪ ۵۳٪ ۹۷/۰۸/۰۴	<p>۷۰- در کدام گزینه غلط املایی یافت می‌شود؟</p> <p>(۱) تویی آن کس که کشیده است بر اوراق فلک (۲) گوییا باور نمی‌دارند روز داوری (۳) وقت عزیز رفت بیا تا قضا کنیم (۴) واعظان کاین جلوه در مهرباب و منبر می‌کنند</p> <p>خطوات قلمت خط خطا بر احکام کاین همه قلب و دغل در کار داور می‌کنند عمری که بی‌حضور صراحی و جام رفت چون به خلوت می‌روند آن کار دیگر می‌کنند</p>

مبحث: آرایه و تاریخ ادبیات

 ۷۷٪ ۵۵٪ ۹۷/۰۱/۰۷	<p>۷۱- در همه ابیات به جز بیت گزینۀ ... هر دو آرایه «کنایه و جناس» وجود دارد.</p> <p>(۱) زاغی از آن جا که فراغی گزید / رخت خود از باغ به راغی کشید (۲) عاقبت از خامی خود سوخته / رهروی کبک نیاموخته (۳) بازکشید از روش خویش پای / در پی او کرد به تقلید جای (۴) بر قدم او قدمی می‌کشید / وز قلم او رقمی می‌کشید</p>
 ۷۳٪ ۴۲٪ ۹۷/۰۸/۰۴	<p>۷۲- «تحفة الاحرار» و «فرهاد و شیرین» به ترتیب از چه کسانی هستند؟</p> <p>(۱) جامی، وحشی بافقی (۲) اوحدی، وحشی بافقی (۳) جامی، نظامی گنجه‌ای (۴) اوحدی، نظامی گنجه‌ای</p>
 ۶۸٪ ۳۵٪ ۹۷/۰۸/۰۴	<p>۷۳- کدام گزینه به ترتیب نشانگر آرایه‌های «تشبیه، جناس، حس آمیزی و تشخیص» می‌باشد؟</p> <p>(الف) بوی دهن تو از چمن می‌شنوم (ب) دیده عقل مست تو، چرخه چرخ پست تو (پ) آن بلبلم که چون کشم از دل صفیر گرم (ت) گر تو خواهی که یکی را سخن تلخ بگویی</p> <p>رنگ تو ز لاله و سمن می‌شنوم گوش طرب به دست تو بی تو به سر نمی‌شود بوی محبت از نفسم می‌توان شنید سخن تلخ نباشد چو برآید به دهانت</p> <p>(۱) ب، ت، الف، پ (۲) پ، الف، ت، ب (۳) الف، ت، پ، ب (۴) ب، الف، پ، ت</p>

۷۴- کدام شاعر در کدام اثرش و در ضمن کدام داستان، تقلید کورکورانه و خودباختگی را در قالب نمادین، به تصویر کشیده است؟

- ۶۶٪
- ۶۴٪
- ۹۸/۰۱/۰۷

- (۱) فخرالدین اسعد گرگانی - ویس و رامین - امید دیدار
- (۲) ناصر خسرو - دیوان - از ماست که بر ماست
- (۳) عطار - منطق الطیر - پروانه بی پروا
- (۴) جامی - تحفة الاحرار - زاغ و کبک

مبحث: دستور زبان

۷۵- در کدام گزینه رابطه معنایی «تناسب» بین واژگان وجود ندارد؟

- ۷۰٪
- ۶۵٪
- ۹۷/۰۸/۰۴

- (۱) فرود سرای، تخت، پادشاه
- (۲) سرسام، تب، اطبّا
- (۳) توقیع، رقعت، قلم
- (۴) مؤکد، مبشر، کراهیت

۷۶- در میان گروه واژه‌های زیر کدام رابطه معنایی از همه بیش‌تر است؟

- ۶۸٪
- ۴۷٪
- ۹۷/۰۸/۰۴

- (۱) تضاد
- (۲) تناسب
- (۳) تضمن
- (۴) مترادف

۷۷- در همه گزینه‌ها به‌جز گزینه ... رابطه معنایی تناسب وجود دارد.

- ۵۹٪
- ۴۷٪
- ۹۷/۰۸/۱۸

- (۱) انکار و قبول تو مرا هر دو یکی شد
- (۲) به شفاخانه بریدش که سراپد هذیان
- (۳) توقیع تو عزیز است از شام تا به غزین
- (۴) مگر کز پدر یاد دارد پسر

۷۸- در کدام گزینه فعل مجهول به کار رفته است؟

- ۵۸٪
- ۳۰٪
- ۹۶/۰۸/۱۹

- (۱) به خیمه فرود آمد و جامه بگردانید و تر و تباه شده بود.
- (۲) مثال داد تا هزارهزار درم به مستحقان دهند شکر این را و نبشته آمد.
- (۳) این چه رفت با بونصر بگفتم. سخت شاد شد.
- (۴) ایزد رحمت کرد پس از نمودن قدرت و سوری و شادی به آن بسیاری تیره شد.

مبحث: مفهوم

۷۹- کدام مفهوم از عبارت «بونصر را بگوی که زرهاست که پدر ما از غزو هندوستان آورده است و بتان زرین شکسته و گداخته و پاره کرده و حلال‌تر

مال هاست و در هر سفری ما را از این بیارند تا صدقه‌ای که خواهیم کرد، حلال بی‌شبهت باشد، از این فرماییم.» دریافت می‌شود؟

- ۷۱٪
- ۶۵٪
- ۹۶/۰۸/۰۵

- (۱) افتخار به فتوحات جنگی ایرانیان و تأمین هزینه‌های سفر از مال حلال
- (۲) تأکید به غنائم جنگی سلطان محمود و سفرهای زیاد امیرمسعود
- (۳) اشاره به کشورگشایی سلطان محمود و بذل و بخشش فراوان سلطان مسعود
- (۴) بیان دیدگاه سلطان مسعود در مورد حلال بودن غنائم جنگی و افتخار به صدقه‌دادن از مال حلال

۸۰- مفهوم کدام گزینه با بقیه مغایرت دارد؟

- ۷۱٪
- ۶۲٪
- ۹۸/۰۱/۰۷

- (۱) درویشم و گدا و برابر نمی‌کنم
  - (۲) شاهدان در جلوه و من شرمسار کیسه‌ام
  - (۳) قانعم با قطره آبی که دارم چون گهر
  - (۴) در زمین پاک خرسند قناعت پیشگان
- پشمین کلاه خویش به صد تاج خسروی
بار عشق و مقلسی صعب است می‌باید کشید
چشم آب از قلمز و عمان نمی‌باشد مرا
خاک می‌لیسند و استغنا به شکر می‌کنند

۸۱- بیت زیر، با کدام ابیات تناسب مفهومی دارد؟
 «عاقبت از خامی خود سوخته / رهروی کبک نیاموخته»
 الف) مشک حیف است که با دوده شود همسر
 ب) روش کلک من از خامه ایشان مطلب
 ج) آف بر آن سرزمین که طعنه زند
 د) طبع دون از ره تقلید به نیکان نرسد

کبک زشت است که با زاغ شود همدم
 که کلاغ ارچه بکوشد نشود کبک خرام
 زاغ دشتی به کبک کهنساری
 پای اگر خواب کند، چشم نخوانند آن را

۱) الف، ج ۲) د، ب

۳) ب، ج ۴) الف، د

۸۲- مفهوم عبارت زیر، با کدام بیت تناسب دارد؟

«گفت: من هیچ مُستحق نشانم در بُست که زر به ایشان توان داد و مرا چه افتاده است که زر کسی دیگر بُرد و شمار آن به قیامت مرا باید داد؟!»
 هیچ حال، این عهده قبول نکنم.»

۱) روز محشر هر نهران پیدا شود
 ۲) هر که او بیدارتر پردردتر
 ۳) تو ناکرده بر خلق بخشایشی
 ۴) جهان، ای پسر ملک جاوید نیست

هم ز خود هر مجرمی رسوا شود
 هر که او آگاه تر، رخ زردتر
 کجا بینی از دولت آسایشی
 ز دنیا وفاداری امید نیست

۸۳- مفهوم عبارت «و می شنویم که قاضی بُست، بوالحسن بولانی و پسرش بوبکر سخت تنگ دست اند و از کس چیزی نستانند و اندک مایه ضیعتی دارند.» با کدام بیت تناسب ندارد؟

۱) درویشی کن قصد در شاه مکن
 ۲) تنگ دستی مرگ را در کام شیرین می کند
 ۳) قانع به قطره ای چند از بهر بی نیازی
 ۴) چو صائب آن که به دولت سرای فقر رسید

وز دامن فقر دست کوتاه مکن
 بید از بی حاصلی بر خویشتن خنجر کشید
 هم چون صدف نداریم پروای تنگ دستی
 ز صاحبان کرم بی نیاز می گذرد

۸۴- کدام گزینه از مفهوم عبارت «این صلّت فخر است. پذیرفتم و باز دادم که مرا به کار نیست و قیامت سخت نزدیک است. حساب این نتوانم داد و نگویم که مرا سخت در بایست نیست، اما چون به آن چه دارم و اندک است، قانعم، وزر و وبال این چه به کار آید؟» بر نمی آید؟

۱) استرداد صلّه به دلیل خرسندی به کم از دنیا
 ۲) استرداد صلّه به علت عدم نیاز به آن
 ۳) قبول صلّه با سپاس گزاری از امیر و استرداد آن
 ۴) اظهار سرافرازی به قبول صلّه و برگرداندنش به علت تردید در حلال بودنش

در تن افزودی و از جان کاستی
 یا قناعت پر کند یا خاک گور
 چو بیکاری، یقین بی مزد مانی
 بنه و دست پیش سفله مدار

۸۵- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

۱) هر چه از دونان به منت خواستی
 ۲) گفت: چشم تنگ دنیا دوست را
 ۳) اگر کاری کنی مزدی ستانی
 ۴) تن به بیچارگی و گرسنگی

۸۶- مفهوم ابیات زیر با کدام بیت تناسب ندارد؟

«عاقبت از خامی خود سوخته / رهروی کبک نیاموخته»
 کرد فرامش ره و رفتار خویش / ماند غرامت زده از کار خویش»
 ۱) کلاغی تک کبک در گوش کرد
 ۲) مار هر چند بهتر پروری
 ۳) مسکین خسرک آرزوی دم کرد
 ۴) گیرم که مارچوبه کند تن به شکل مار

تک خویشتن را فراموش کرد
 چون یکی خشم آورد کیفر بری
 نایافته دم دو گوش گم کرد
 کو زهر بهر دشمن و کو مهره بهر دوست

مبحث: لغت و املا

۸۷- در عبارت «امیر بر کران رود هیرمند رفت با خدم و حشم و ندیمان و مطربان؛ خیمه‌ها و شرع‌ها زده بودند، ناگاه آب نیرو کرده بود، آن‌گاه آگاه شدند که غرقه خواست شد. بانگ هزاهز و قریو برخواست، ایزد رحمت کرد پس از نمودن قدرت. و صور و شادی‌ای به آن بسیاری تیره شد.» چند غلط املایی وجود دارد؟

- ۶۷٪
- ۴۰٪
- ۹۶/۰۸/۰۵

یک (۱) سه (۳) دو (۲) چهار (۴)

۸۸- در همه گزیننه‌ها به چز گزیننه ... غلط املایی به چشم می‌خورد.

- ۶۷٪
- ۱۷٪
- ۹۷/۰۸/۱۸

۱) غریو از جهان خواست کان شاخ گل
 ۲) به کام دوستانت باد دائم دشمنان تو
 ۳) مستهفان کرم مستان حق‌اند ای پسر
 ۴) این علت جان بین همی، علت زدای عالمی

۸۹- معنای چند واژه نادرست است؟

- ۶۵٪
- ۳۴٪
- ۹۶/۰۸/۰۵

(یوز: جانوری شکاری)، (ناو: قایقی کوچک)، (کراهیت: ناپسندی)، (گسیل کردن: سوار شدن)، (مخنقه: تاج)، (راغ: دامنه کوه)، (دغل: مکار)، (تیره‌رایی: بداندیشی)، (نژند: خشم)، (خطوات: گام)

یک (۱) سه (۳) دو (۲) چهار (۴)

۹۰- در کدام گزیننه غلط املایی می‌یابید؟

- ۶۰٪
- ۵۱٪
- ۹۷/۰۸/۰۴

۱) خواجه عمید، اندک مایه حطام، صدقه رعیت
 ۲) رقت نوشتن، عقد کافوری، حشم و مطربان
 ۳) هزار متقال زر پاره، آجاجی خادم، قرض دادن به دوستان دغل
 ۴) وذر و وبال، غزو سلطان محمود، هزاهز و غریو

۹۱- معنی چند واژه در کمانک مقابل آن درست ذکر شده است؟

- ۵۹٪
- ۱۶٪
- ۹۷/۰۸/۰۴

افکار (زخمی) / چاشتگاه (شب‌گیر) / خیر خیر (بیهوده) / ضیعت (روشن) / سرسام (هدیان) / فراخ (آسودگی) / محبوب (دستور) / ندیم (همنشین) / شرع (خیابان)

یک (۱) سه (۳) دو (۲) چهار (۴)

مبحث: آرایه و تاریخ ادبیات

۹۲- آرایه‌های ذکرشده در کمانک روبه‌روی کدام بیت نادرست است؟

- ۶۲٪
- ۲۷٪
- ۹۷/۰۸/۰۴

۱) به رحمت سر زلف تو واثقم ورنه
 ۲) به آن لب هر که بازد عشق از کشتن نیندیشد
 ۳) چون صدف هرکس که دندان بر سر دندان نهد
 ۴) یک دل آبادان نپندارم که ماند در جهان

ککش چو نبود از آن سو، چه سود کوشیدن (جناس)
 مگس گر فکر این کردی با شکر بازی (حسن آمیزی)
 سینه‌اش بی‌گفت‌وگو گنجینه دریا شود (تشبیه)
 زان خرابی‌ها که آن چشم خماری می‌کند (اغراق)

۹۳- در کدام ابیات، «جناس ناهمسان» دیده می‌شود؟

- ۵۶٪
- ۲۹٪
- ۹۷/۰۸/۰۴

الف) شاد باش ای موسی عمران به چابک معجزه
 ب) ز کوی میکده دوشش به دوش می‌برند
 ج) کرده‌اند از می قضای عمر و هم معلوم عمر
 د) بهر منال عیش، ز دوران منال بیش
 ه) هر تیر که در کیش است گر بر دل ریش آید

دیر زی ای رستم دستان به شیرین داستان
 امام شهر که سجاده می‌کشید به دوش
 بر سر مرغان و در پای مغان افشاندند
 بهر مدار جسم، به زندان مدار جان
 ما نیز یکی باشیم از جمله قربان‌ها

الف-ج-ه (۱) الف-ب-ه (۲) ب-ج-د (۳) الف-ج-د (۴)

۹۴- تمام آرایه‌های گزینه ... در بیت زیر آمده است.

«ای چون هوا لطیف ز رنج هوای تو / شب‌ها دو دست خویش همی بر هوا کنم»

- (۱) جناس ناقص، تشبیه، تضاد
(۲) استعاره، جناس، تضاد
(۳) ایهام، جناس، تشبیه
(۴) جناس ناقص، حس آمیزی، ایهام

مبحث: دستور زبان

۹۵- رابطه‌های معنایی گروه واژگان کدام گزینه تماماً یکسان است؟

- (۱) رقت و توقیع، خیلناشان و سواران، اطبا و عارضه، نامه و دوات
(۲) عقد و مخنقه، بازان و یوزان، شراع و خیمه، همایون و نیک‌بخت
(۳) زیر و زبر، پوست و گوشت، دبیر و قلم، رخت و جامه
(۴) غزو و شمشیر، صعب و سهل، ناو و رود، کوشک و پادشاه

۹۶- جایگاه دستوری واژه «دیگر» در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) لاف از سخن شیرین دیگر نزنم پیشت
(۲) گه رفتن آمد به دیگر سرای
(۳) به دیگر شب اندر چو بابک نخفت
(۴) به مکتت چون سلیمان است پیر می‌فروش اینک
کین لفظ نمی‌زیبد آلا ز زبان تو
مگر نزد یزدان به آیدت جای
همی بود با مغزش اندیشه جفت
ز هر خم عالمی دیگر شده زیر نگین او را

۹۷- در کدام بیت، فعل «مجهول» به کار رفته است؟

- (۱) افضل که ز دیده‌ها نهران خواهد شد
(۲) مسکین دلم به قامت او رفت و خسته شد
(۳) عطار ز عشق او سرگشته و حیران شد
(۴) برگشت ز من بشست دستش
در دیده‌ اهل دل عیان خواهد شد
زان خسته می‌شود که به بالا همی رود
در دیر مقیمی شد دل داد به ترسایی
چون شسته شد از هواش دستم

۹۸- در کدام بیت، فعل مجهول به کار رفته است؟

- (۱) آواز خسته تو گر خسته شود خسته شویم
(۲) همه کار دشوارش آسان شود
(۳) چنان نورش درون دیده آمد
(۴) چو بشنید شاه این سخن خیره گشت
آواز تو چون نای شکرخا بادا
ورا دشمن و دوست یکسان شود
که از نورش رخ جان دیده آمد
سیه گشت چشم و دلش تیره گشت

مبحث: مفهوم

۹۹- معنای کدام عبارت در مقابل آن نادرست آمده است؟

- (۱) امیر از آن جهان آمده، به خیمه فرود آمد و جامه بگردانید: امیر که از مرگ نجات یافته بود وارد خیمه شد و لباس‌هایش را عوض کرد.
(۲) این دبیر کافی، به نشاط قلم در نهاد تا نزدیک نماز پیشین، از این مهمات فارغ شده بود: این نویسنده لایق با شادمانی دست از کار کشید زیرا کارهای مهم را تا نزدیک نماز ظهر انجام داده بود.
(۳) تا خویشتن را ضیعتکی حلال خرد و فراخ‌تر بتواند زیست: تا زمین زراعتی کوچکی برای خود بخرند و بتوانند راحت‌تر زندگی کنند.
(۴) مرا سخت در بایست نیست، وزر و وبال این چه به کار آید؟: به آن‌ها نیازی ندارم و زیر بار گناه و عذاب آن نمی‌روم.

۱۰۰- کدام گزینه با عبارت زیر قرابت مفهومی ندارد؟

- «اما ایزد رحمت کرد پس از نمودن قدرت.»
(۱) ملک العرش پس از قدرت رحمت بنمود
(۲) چون خدا خواست کند خلقت نوع بشری
(۳) ایزد چو بخواهد بگشاید در رحمت
(۴) که چون خدای ببندد دری ز حکمت خویش
قدرت و رحمت او خلق جهان را عبر است
قدرت خویشش کند جلوه‌گر هر نظری
دشواری آسان شود و صعب میسر
به روی بنده دو صد در ز فضل بگشاید

۱۰۱- کدام بیت مفهوم «قناعت» را می‌رساند؟

- (۱) غم دنیای دنی چند خوری باده بخور
- (۲) خلعت دنیا زیاد از خویشتن در دسر است
- (۳) تو را هر گوهری گوید مشو قانع به حسن من
- (۴) گدای کوی تو از هشت خلد مستغنی است

- (۱) حیف باشد دل دانا که مشو بش باشد
- (۲) آن چه می‌آید زیاد از آستین، چین می‌شود
- (۳) که از شمع ضمیر است آن که نوری در جبین دارم
- (۴) اسیر عشق تو از هر دو عالم آزاد است

۱۰۲- عبارت «آن چه دارم از حطام دنیا حلال است و کفایت است و به هیچ زیادت حاجتمند نیستم» با کدام بیت تناسب مفهومی دارد؟

- (۱) تو به صورت چه قناعت کنی از صحبت او
- (۲) حاجت خود را جز از سلطان نخواه
- (۳) هیچ دانی کز چه باشد عزت آزادگان
- (۴) قناعت می‌کنم با درد چون درمان نمی‌یابم

- (۱) رو دگر شو تو به تحقیق که او شد دگری
- (۲) چون بخواهی یافت از دربان خواه
- (۳) از سر خوان لثیمان دست کوتاه کردندست
- (۴) تحمل می‌کنم با زخم چون مرهم نمی‌بینم

۱۰۳- مفهوم کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) مباحث بستۀ تقلید و ظن که ممکن نیست
- (۲) سال‌ها به در میخانه نشینم به از آن
- (۳) آنان که به تقلید مجرد گرویدند
- (۴) نداند قدر غم تا درنماند کس بدان «غالب»

- (۱) کز این طریق به منزل کسی رسد هیهات
- (۲) که از این گوشه‌نشینان مقلد باشم
- (۳) دورند ز حق، زان به حقیقت نرسیدند
- (۴) مسرت خیزد از تقلید پیران نوجوانان را

۱۰۴- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) هر دو جهان پر است ز حی حیات بخش
- (۲) گنج آزادی و گنج قناعت ملکیت
- (۳) قناعت کن اگر در آرزوی گنج قارونی
- (۴) گر من اندر ملک دین گنج قناعت دارمی

- (۱) با جان پنج روزه قناعت مکن ز ما
- (۲) که به شمشیر میسر نشود سلطان را
- (۳) گدای خویش باش از طالب ملک سلیمانی
- (۴) خویشتن را ملکت عالم میسر گویمی

۱۰۵- هدف اصلی گوینده عبارت «ابوالحسن بولانی و پسرش بوبکر سخت تنگ‌دستانند و از کسی چیزی نستانند و اندک مایه ضیعتی دارند، یک کیسه

به پدر باید داد و یک کیسه به پسر، تا ما حق این نعمت تندرستی که باز یافتیم لختی گزارده باشیم» با کدام بیت قرابت دارد؟

- (۱) دست دعای لشکر شب را به زر گرفت
- (۲) ای صاحب کرامت، شکرانه سلامت
- (۳) جهان و هر چه در او هست با نعیم بهشت
- (۴) همه کس به میدان کوشش درند

- (۱) از لطف بی‌دریغ، شهنشاه حق گزار
- (۲) روزی تفقدی کن درویش بی‌نوا را
- (۳) نه نعمتی است که باز آورد فقیر از دوست
- (۴) ولی گوی بخشش نه هر کس برند

۱۰۶- مفهوم کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

- (۱) باده خور غم مخور و پند مقلد منبوش
- (۲) عاشقی؟ محکم شو از تقلید یار
- (۳) چه قدر راه به تقلید توان پیمودن؟
- (۴) هر که از تقلید روی خود بتافت

- (۱) اعتبار سخن عام چه خواهد بودن؟
- (۲) تا کمند تو شود یزدان شکار
- (۳) رشته کوتاه بود مرغ نوآمخته را
- (۴) سر جانان در درون خویش یافت

۱۰۷- مفهوم دو بیتی «مکن کاری که بر پا سنگت آید»/ جهان با این فراخی تنگت آید/ چو فردا نامه‌خوانان نامه خوانند/ تو را از نامه خواندن ننگت

آیو» با کدام گزینه تناسب دارد؟

- (۱) حدیث هول قیامت که گفت واعظ شهر
- (۲) آن روز پر عجایب وان محشر قیامت
- (۳) چه روزست و چه روزست چنین روز قیامت
- (۴) حساب خود این‌جا کن، آسوده دل شو

- (۱) کنایتی است که از روزگار هجران گفت
- (۲) گشته است پیش حسنت مستغرق عجایب
- (۳) مگر نامه اعمال ز آفاق پریده‌ست
- (۴) می‌فکن به روز جزا کار خود را

مبحث: لغت و املا

۱۰۸- در ابیات کدام گزینه غلط املایی وجود دارد؟

اسیر عشق بتان ترک هر فراغ کند
به شرت این همه بی‌صبری و عجولی چیست
دعوی عشق‌بازی بروی بود قرامت
روزه، جزای عمل من سزاست
که کار زلف تو جز حل مشکلات مباد
بلکه از يرغوی (بازپرسی) دیوان نیز هم
(۳) و، ه، ج، د (۴) و، ج، ب، د

(الف) فراغ نیست مرا از فراق او آری
(ب) به راه خیر به یک ختوه افتدت صد مکث
(ج) هر عاشقی که ترسد از طعنه و ملامت
(د) نیتش این است که کردم طواف
(ه) ز عقد زلف تو شد مشکل نسیمی حل
(و) عاشق از غازی نترسد می بیار
(۱) الف، ج، ب، و (۲) ه، ب، ج، الف

۱۰۹- معنی واژه «محبوب» در کدام گزینه متفاوت است؟

فلان ز گوشه‌نشینان خاک درگه ماست
محبوب بود چشمی کو جمله سبب بیند
در گلستانی که من چون حلقه بیرون دَرَم
چونک تن از توست زنده چون ز تن پنهان شدی

(۱) به صورت از نظر ما اگرچه محبوب است
(۲) بیرون سبب باشد اسرار و عجایب‌ها
(۳) شبنم محبوب از گلچین بود گستاخ‌تر
(۴) چون فلک از توست روشن پس تو را محبوب چیست

۱۱۰- در همه گزینه‌ها به‌جز بیت گزینه ... واژه «بار» معنای یکسانی دارد.

حمل کوه بیستون بر یاد شیرین بار نیست
فقر را با نقش‌بندان تعلق کار نیست
بارگاه شه بود اینجا گدا را بار نیست
خلوتی دارم که بوی پیرهن را بار نیست

(۱) احتمال نیش کردن واجب است از بهر نوش
(۲) در حریم پاک بازان بوریا بار نیست
(۳) نیست ره در محفلش مشتاق را کاین بارگاه
(۴) با خیال روی او در پرده شرم و حیا

۱۱۱- در کدام عبارت غلط املایی وجود دارد؟

(۱) هر که از این چهار خصلت یکی را مهمل گذارد، روزگار حجاب مناقشت پیش مرادهای او بدارد.
(۲) یک یک ضیاع را نام بر وی خواندند اقرار کرد به فروختن آن به طوع و رغبت.
(۳) اگر مصلحت بینی به شهر اندر برای تو مقامی بسازم که فراغ از این به دست دهد و به صلاح اعمال شما اقتدا کنند.
(۴) تا مر این روزه رضا و حدیقه علیا چون بهشت به هشت باب اتفاق افتاد.

۱۱۲- کاربرد واژه «محبوب» در کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

(۱) نرگس که سرافکننده به پیش، آفت دل‌هاست
(۲) بر سر خوان وصالش دل محبوب مرا
(۳) حسن او پیداست ما محبوب هستی خودیم
(۴) گاهی نظر تو با من محبوب می‌کنی

۱۱۳- در کدام بیت غلط املایی یا رسم‌خطی وجود دارد؟

(۱) ای دردمند هجر می‌انداز دل ز درد
(۲) پروانه‌وار پیش روم بهر سوختن
(۳) در ره بساط لعل ز خون جگر کشم
(۴) جانی که از فراق رها کرد خانه را

۱۱۴- در کدام گزینه غلط املایی یا رسم‌خطی وجود دارد؟

(۱) بدان خود را که حلاجم چنین گفت
(۲) دو خطوه بیش نبود راه سالک
(۳) یک ناوک دیگر بز و راست رسان تیر
(۴) مجلسست بانشاط باد و سرور

مبحث: آرایه و تاریخ ادبیات
۱۱۵- در کدام گزینه آرایه‌ای به اشتباه به بیتی نسبت داده شده است؟

- ۱) رو ترک سر بگیر و از این جیب سر برآر / رو ترک زر بگو و از این سکه نام گیر (کنایه، جناس)
- ۲) ای بت سنگدل و ای صنم سیم‌عذار / بر رخ خوب تو عاشق، فلک آینه‌دار (تشبیه، شخصیت‌بخشی)
- ۳) چو غنچه گل علم خویش در نوردد زود / چو لاله گر رخ او چتر آل بگشاید (جناس تام، شخصیت‌بخشی)
- ۴) بنگر و امروز بین کز آن کیان است / ملک که دی و پریر از آن کیان بود (جناس، مجاز)

۱۱۶- واژه «شمشیر» در کدام گزینه مفهوم مجازی دارد؟

- ۱) در آن دیار که شمشیر تو برهنه شود
  - ۲) در شرع به شمشیر تو شد سوخته بدعت
  - ۳) هر که با یزدان و پیغمبر محارب شد، تنش
  - ۴) پروانه غمش را هر دم به خون خلقی
- به خون بدکنشان خاک او شود معجون
در ملک به فرمان تو شد کاسته بیداد
خسته با شمشیر په یا بسته در زنجیر و بند
شمشیر تیز یابی، فرمان تازه بینی

۱۱۷- تعداد «تشبیه‌های» کدام بیت بیشتر است؟

- ۱) من جمع کرده هیزم افعال بد بسی
  - ۲) از بهر صید ماهی عفو تو در دعا
  - ۳) نومید نیستم ز در رحمتت که هست
  - ۴) گر زندگی خواهی چو شهیدان پس از حیات
- و آنکه گذر بر آتش قهر تو ناگزیر
از دست دام دارم و از چشم آبگیر
کشت امید تشنه و ابر کرم مطیر
بر بستر مجاهده پیش از اجل بمیر

مبحث: دستور زبان
۱۱۸- در کدام بیت هیچ یک از انواع روابط معنایی به کار نرفته است؟

- ۱) یکی درخت گل اندر فضای خلوت ماست
  - ۲) اگر جهان همه دشمن شود به دولت دوست
  - ۳) حریف مجلس ما خود همیشه دل می‌برد
  - ۴) درخت غنچه برآورد و بلبلان مستند
- که سروهای چمن پیش قامتش پستند
خبر ندارم از ایشان که در جهان هستند
علی‌الخصوص که پیرایه‌ای بر او بستند
جهان جوان شد و یاران به عیش بنشستند

۱۱۹- در کدام بیت تعداد واژگان «وندی» کم‌تر است؟

- ۱) زاغی از آن‌جا که فراغی گزید
  - ۲) عاقبت از خامی خود سوخته
  - ۳) نادره کبکی به جمال تمام
  - ۴) بر قدم او قدمی می‌کشید
- رخت خود از باغ به راغی کشید
رهروی کبک نیاموخته
شاهد آن روضه فیروزه‌فام
وز قلم او رقمی می‌کشید

۱۲۰- در کدام گزینه فعل مجهول به کار نرفته است؟

- ۱) خواب منزل رهنوردان را دلیل غفلت است
  - ۲) غیرت مردانه من برنتابد کاهلی
  - ۳) می‌کند روشن سواد مردم از نقش قدم
  - ۴) سر نیچیدم ز تیغ موج تا هم‌چون حباب
- خواب بر من تلخ شد تا راه من پیموده شد
کارفرما گشت هر کاری به من فرموده شد
چون قلم‌پایی که در راه سخن فرسوده شد
چشم من بر روی دریای بقا بگشوده شد

۱۲۱- در همه گزینه‌ها به‌جز گزینه ... فعل «مجهول» به کار رفته است.

- ۱) گر صد کتاب ساخته آید به مدح شاه
  - ۲) چو در خون، آن سه بَدْرگ غرقه گشتند (بَدْرگ: بد ذات)
  - ۳) هم از سلطان هزیمت شد به خواری
  - ۴) در پای عوام کشته گشتند خواص
- چون بنگرید گفته ز ناگفته کم‌تر است
دگر دزدان پریشان حلقه گشتند
هم‌اندر راه کشته شد به زاری
آتش چو در افتاد نه تر ماند و نه خشک

۱۲۲- در کدام یک از گزینه‌های زیر فعل مجهول به کار نرفته است؟

- (۱) دیده‌تو چون دلم را دیده شد
 (۲) ندانم تا ثنایت گفته آید
 (۳) به سمع رضا مشنو ایذای (آزار) کس
 (۴) بعد از آن گفتا که می‌آید خطاب
 شد دل نادیده غرق دیده شد
 وگر آید تو را پذیرفته آید
 وگر گفته آید به غورش برس
 کاین سخن چون گفته شد بشنو جواب

۱۲۳- در کدام گزینه فعلی از نوع فعل پایانی عبارت «امیر گفت: پیغامی است سوی بونصر در بایی تا داده آید.» به کار نرفته است؟

- (۱) چنینم نوشته بُد اختر به سر
 (۲) بزرگا گر خطایی کرده آمد
 (۳) بسی یاد نام نکو رانده شد
 (۴) فرق شاهی و بندگی برخاست
 که من کشته گردم به دست پدر
 مگیر از من اگر باشد بزرگ آن
 بسی دفتر باستان خوانده شد
 چون قضای نبشته آمد پیش

مبحث: مفهوم**۱۲۴- کدام بیت مفهوم متفاوتی را درباره «تقلید» بیان می‌کند؟**

- (۱) عبادت به تقلید گمراهی است
 (۲) تقلید چون عصاست بدستت در این سفر
 (۳) گر چه عقلت سوی بالا می‌برد
 (۴) تو چون موری و این راهست هم‌چون موی بت‌رویان
 خنک رهروی را که آگاهی است
 وز فر ره عصات شود تیغ ذوالفقار
 مرغ تقلیدت به پستی می‌چرد
 مرو زنهار بر تقلید و بر تخمین و بر عمیا

۱۲۵- کدام گزینه با مفهوم عبارت زیر قرابت دارد؟

«این صلت فخر است. پذیرفتم و بازادم که مرا به کار نیست و نگویم مرا سخت دربایست نیست اما چون به آن‌چه دارم و اندک است قانعم وزر و وبال این چه به کار آید؟»

- (۱) با کمال احتیاج از خلق استغنا خوش است
 (۲) به گاه فقر توانگر نمای همت باش
 (۳) عمری است پاس وضع قناعت و وبال ماست
 (۴) به دل خوردن قناعت کن اگر از اهل دنیایی
 با دهان تشنه مردن بر لب دریا خوش است
 که گرچه هیچ نداری بزرگ دارندت
 وارستگی هم از غم دنیا نرسته بود
 که مرغ این قفس جز دل ندارد دانه دیگر

۱۲۶- مفهوم کلی عبارت زیر با کدام بیت تناسب مفهومی ندارد؟

«می‌شنویم که قاضی بُست، بوالحسن بولانی و پسرش بوبکر سخت تنگدستاند و از کس چیزی نستانند و اندک مایه ضیعتی دارند. یک کیسه

- به پدر باید داد و یک کیسه به پسر، تا خویشتن را ضیعتکی حلال خزند و فراختر بتوانند زیست.»
 (۱) فقر و درویشی شفای مؤمن است
 (۲) هر کرا از صدق دل صافی بود
 (۳) با قناعت ساز دائم ای پسر
 (۴) گر ستودم حسن اخلاق تو را دانی که نیست
 زانکه اندر وی صفای مؤمن است
 خرقه‌ای و لقمه‌ای کافی بود
 گرچه هیچ از فقر نبود تلخ‌تر
 از حطام دنیوی چشمم به خشکی یا تری

۱۲۷- پیام داستان «زغ و کبک» با مفهوم کدام گزینه تناسب ندارد؟

- (۱) طبع دون از ره تقلید به نیکان نرسد
 (۲) اهل تقلید ندارند ثباتی در ذات
 (۳) کام تقلید ز نعمت نبرد بهره ذوق
 (۴) تقلید چون عصاست به دستت در این سفر
 پای اگر خواب کند چشم نگویند آن را
 صدق این واقعه از سایه خود کن تحقیق
 غیر ریزش نبود بهره دندان صدف
 وز فر ره عصات شود تیغ ذوالفقار

۱۲۸- کاربرد معنایی واژه «محبوب» در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) سخت محبوب است حسن آیین‌دار شرم باش
- (۲) دلبر مظلوم از خجلت بنسراید سخن
- (۳) هر یکی زان به حاجتی منسوب
- (۴) ز چشم من مجوش ای گریه هنگام وصال او

- از تو چشم بسته می‌خواهد تماشای پری
شاهد محبوب از حسرت بنگشاید زبان
لیک نامحرمان از آن محبوب
که محبوب است و می‌سازد هلاکم انفعال او

۱۲۹- در کدام بیت نگاه شاعر به «تقلید» متفاوت است؟

- (۱) نوحه‌گر باشد مقلد در حدیث
- (۲) کجا از هر مقلد کار ارباب بیان آید
- (۳) یا به تقلید شهیدان ره آزادی
- (۴) ما دستخوش سبوحه و زنار نگشتیم

- جز طمع نبود مراد آن خبیث
نیاید از ده انگشت آن چه تنها از زبان آید
طوطی سبز قبا، سرخ پر آورده برون
در حلقه تقلید گرفتار نگشتیم

۱۳۰- کدام بیت با سایر ابیات تقابلی مفهومی دارد؟

- (۱) قناعت کن به اندک کان است بسیار
- (۲) از دنائت شمر قناعت را
- (۳) ز خوان رزق اندک توشه‌ای گیر
- (۴) سلامت با قناعت توأم‌اند

- مجو بیشی که می‌آرد کمی بار
همتت را که نام کرده است آرزو؟
قناعت کن، ز مردم گوشه‌ای گیر
چو آز اندر زمانه مهلکی نیست

۱۳۱- مفهوم مقابل بیت زیر، در کدام گزینه آمده است؟

- «باز کشید از روش خویش پای / در پی او کرد به تقلید جای»
- (۱) کند کبک تقلید رفتار او را
  - (۲) سایه جز پیروی گزیرش نیست
  - (۳) گه به زرقم همی‌کنی تقلید
  - (۴) بر گلبن ایجاد تویی غنچه خندان

- ادب نیست در مردم کوهساری
هر کجا که آفتاب در گذر است
گه به شاهم همی‌دهی تهدید
در گلشن ابداع تویی برگ شقایق

۱۳۲- مفهوم کدام بیت، با سایر ابیات تفاوت دارد؟

- (۱) خودحسابان صائب از دیوان محشر فارغند
- (۲) تو حساب خویش کن، نه عتاب خلق سعدی
- (۳) شب فراق غمت لطفها که با دل من کرد
- (۴) مکن به کاهلی امروز خویش را فردا

- از حساب اندیشه‌ای نبود قیامت‌دیده را
که بضاعت قیامت، عمل تباه داری
حساب آن نتوان کرد تا به روز قیامت
که خودحساب ندارد حذر ز رستاخیز

۱۳۳- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- (۱) کنج درویشیم و گنج قناعت چون هست
- (۲) کشتزار همتم آب قناعت می‌خورد
- (۳) از هر چه تو گویی به قناعت بشکیم
- (۴) سخن نگوی ز عنقا که هر که قانع شد

- بنده منت اغیار چرا باید بود
کرده ز اکسیر قناعت خاک در دستم زری
امکان شکیب از تو محال است و قناعت
فرا ز قاف قناعت بدان که او عنقاست